

entitats

El Centro de Alcover, 1864

Aquesta entitat quedà constituïda el dia 8 de juny de 1864, data en què els seus estatuts foren aprovats pel senyor Governador Civil. Recordem que el seu nom no figura en cap dels registres d'entitats (1904 i 1910), de manera que cal pensar que desaparegué abans de la confecció del primer registre.

Els seus estatuts consten de 45 articles agrupats en 5 capítols, els enunciats dels quals són objectiu i organització de la societat, socis i admissió, junta de govern, juntes generals i disposicions generals.

OBJECTIU DE LA SOCIETAT

Aquest aspecte queda recollit en el primer capítol: "El Centro tiene por único objeto gozar del ameno trato de las personas que lo componen ", de manera que els jocs i les tendències polítiques hi són prohibides. "El Centro no admite (...) ninguna tendencia o significación política, absteniéndose de tomar parte en cualesquiera manifestación de esta naturaleza, ni se permitirán en sus salones discusiones de igual tendencia".

Aquest primer article també fa referència al mobiliari de l'entitat, que no pot ser deixat en préstec a ningú.

ELS SOCIS I LA SEVA ADMISSIÓ

El capítol segon consta de 16 articles referits als socis i a la seva admissió a la societat. Per poder esdevenir soci del Centro, calia reunir tot un seguit de condicions: ser major de 16 anys, estar domiciliat a Alcover i tenir una conducta bona. La posició social no es tenia present a l'hora d'admetre un nou soci, segons assenyalen els estatuts.

De socis, però, n'hi havia de diferents tipus:

- Honoraris: són considerats així les primeres personalitats del poble. Per aquest motiu, cal pensar que no devien satisfer cap quota, per bé que no es diu res en aquest sentit.

- Transeünts: són aquells que marxen del poble però que volen continuar sent socis. Hauran de satisfer la seva quota sempre que no estiguin fora de la vila més

---

d'un mes.

- De número: són els que han de satisfer 10 rals d'entrada i 2 rals de mensualitat anticipadament. Les mensualitats s'havien de lliurar al Tresorer la primera quinzena de cada mes.

Tot soci podia presentar a un foraster, "el qual recibirá un billete firmado por el Presidente para concurrir al salon del Centro durante un mes, cuyo termino pasado que sea podrá serle prorrogado por otros dos meses, satisfaciendo en este último caso igual cuota que los socios de numero".

A l'igual que en el cas del **Casino**, estem davant d'una entitat tancada. Calia ser veí de la vila, i per tant ser conegut de tothom, per poder ser socis i gaudir dels serveis de l'entitat. Els forasters són admesos sempre que siguin avalats per un soci, el qual es responsabilitza del nouvingut davant del grup. Actitud que cal entendre com un mecanisme de defensa davant d'un desconegut. Caldrà veure si aquest mecanisme es repeteix en altres entitats.

El futur soci havia de ser presentat per un individu que formés part de la Junta de Govern, i era proposat com a nou soci a la mateixa Junta. A més, el seu nom i el d'aquell que el proposava havia de ser col·locat en un lloc visible de la societat per tal que els socis puguin fer a la Junta "las observaciones que estimen convenientes" abans de realitzar la votació final. A la mateixa sala hi havia una altra llista amb el nom de tots els socis.

Per acabar aquest capítol únicament resta per dir que en el cas que no es satisfés una mensualitat, el soci en qüestió era exclòs de la societat, amb qual cosa perdia de manera instantània els drets que tenia sobre els mobles i els altres objectes de la societat.

JUNTA DE GOVERN

La Junta estava formada pel president, el vicepresident, el secretari, el tresorer i el comptador, elegits tots ells per mitjà de votació secreta, "debiendo los electores poner la papeleta que se les entregará al efecto, los nombres de todos los individuos que desee formen junta. Los socios pasarán a recoger en la Secretaría del Centro el mismo día de las elecciones una papeleta firmada por el Presidente en la cual inscribirán los nombres de los candidatos, presentandola a la hora señalada a la mesa, y el Presidente la introducirá delante del propio elector en la urna, cerciorandose antes uno de los secretarios por medio de la lista nominal de socios que tendrá a la vista, de que el votante tiene carácter de tal". Queda doncs, força clar quin era el mecanisme per tal d'exercir el dret a vot que tenia el soci.

La taula electoral estava formada pel president, el secretari i un individu

---

elegit pel president (aquest individu també actuava com a secretari, ja que anteriorment es fa referència a "no de los secretarios"). En cas que la votació finalitzés amb empat, la sort decidia, per bé que no s'especifica com es feia. Com ens haurem adonat, no hi ha cap referència a la durada de la votació (inici i finalització mesurat en temps).

La Junta de Govern no podia realitzar cap mena de tasca que no tingués el suport d'1/4 dels socis. A més, el resultat de la votació, això és, la distribució dels càrrecs, havia de ser acceptada obligatòriament pels implicats, desenvolupant les tasques per les quals havien estat elegits durant un any. Possiblement que d'aquesta manera es pretenia una participació més activa dels associats en el govern de l'entitat durant un període de temps curt que facilitava aquesta participació.

Els deures dels càrrecs eren els següents:

President: signar documents i presidir les juntes.

Vicepresident: substituir el president quan estigui absent o malat.

Secretari: redactar i signar les actes de les juntes, signar els tributs i els lliuraments, trametre les presentacions dels futurs socis, "tener en regla y guardar todos los papeles de la Sociedad y todo lo demás conveniente a su destino" i assistir a les votacions i a les Juntes Generals.

Tresorer: és elegit durant la Junta General. L'elegit ha d'acceptar obligatòriament el càrrec i exercir-lo com a tal durant un any. És la persona responsable de la recaptació de les mensualitats i la d'informar la Junta de si algun soci no paga la quota.

JUNTES GENERALS

Podem diferenciar dos tipus de Juntes Generals:

- Les ordinàries, celebrades un diumenge del mes de juny de cada any i cal pensar que aquesta data podia afavorir l'assistència dels socis. Els temes a tractar eren les eleccions i l'examen dels comptes.

- Les extraordinàries, celebrades quan ho demanés 1/3 dels socis per escrit, "expresando el objeto de ellas, sin que pueda tratarse de ningún otro asunto". A les Juntes Generals s'aprovaven les mesures discutides amb la majoria dels vots dels presents, en una votació realitzada dempeus: "En las votaciones de esta clase, se procederá poniéndose en pie los socios que reprueban y permaneciendo sentados los que aprueban". Les votacions realitzades per aclamació eren considerades nul·les.

L'últim article d'aquest darrer capítol fa referència a la destinació que tenien els fons (entrades i mensualitats) de la societat. La inversió que es feia era la següent:

-
- la meitat es destinava a balls, de ben segur l'activitat principal i a l'abast de la majoria i
  - l'altra meitat es destinava a adquirir tot allò que la societat cregués oportú.

DISPOSICIONS GENERALS

Aquest capítol és un veritable calaix de satre en el qual es tracten diversos temes. Les disposicions són les següents:

- La desobediència envers els estatus de la societat comportava l'amonestació. La reincidència en aquesta falta podia comportar l'expulsió de la societat si així ho acordava la majoria dels socis. A destacar que aquest acord l'havien d'assolir la majoria dels socis i no la majoria de la Junta de Govern.

- La modificació, exclusió o inclusió d'articles i capítols en el reglament calia que fos debatuda en el decurs d'una Junta General Extraordinària, per la qual cosa es necessitava el vot afirmatiu de les tres quartes parts dels presents per realitzar la modificació corresponent.

- Per dissoldre l'entitat calen les firmes dels dos terços dels socis.

- En ser admesos com a socis, aquests signaven el llibre en el qual quedaven escrits els estatuts, fet que cal entendre com un acte simbòlic que n'implicava l'acatament i acceptació.

Finalment, aquest reglament fou aprovat l'1 de maig de 1864 pels socis fundadors, únicament hi figura la signatura del president, Juan Punsoda, de 82 anys, i casat amb Raimunda Punsoda Solé. Vivien al carrer de Sant Llorenç número 17 i la seva professió era la de propietari. El Governador Civil, afegí la següent nota abans de signar-los el 8 de juny de 1864: "Se aprueba el presente reglamento con la adición siguiente:

El Casino se cerrará a las once de la noche en invierno y a las doce en verano, excepto los días en que se acuerde dar baile, o tenga lugar cualquiera otra clase de reunión".

Ignorem l'hora d'obertura.

PERE MIRÓ SOLÉ